

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 11, 2016

Nummer 11, 2016

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:2657](#) 19-05-2016

Gelderland/planschade

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2016:1723](#) 30-03-2016

Amsterdam/planschade

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1641](#) 15-06-2016

Barneveld/exploitatieplan 'Harselaar-Driehoek 1e herziening'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1668](#) 15-06-2016

Geertruidenberg/bestemmingsplan 'Fort Lunet'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1558](#) 08-06-2016

Ommen/bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening 2013-1'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1602](#) 08-06-2016

Alphen aan den Rijn/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1496](#) 01-06-2016

Groningen/bestemmingsplan 'Kardinge'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1503](#) 01-06-2016

Zundert/bestemmingsplan 'Parc Patersven'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1538](#) 01-06-2016

Amersfoort/bestemmingsplan 'Euterpeplein 1 e.o.'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1529](#) 01-06-2016

Oldenzaal/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1467](#) 01-06-2016

Schiphol/nadeelcompensatie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1439](#) 25-05-2016

Zaanstad/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1395](#) 25-05-2016

Almelo/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1396](#) 25-05-2016

Amsterdam/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:1349](#) 18-05-2016

Schiphol/nadeelcompensatie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:986](#) 13-04-2016

Wierden/planschade

Annotatie

Marieke Kaajan

RECHTSPRAAK

Schiphol/nadeelcompensatie

Verslechtering van de akoestische situatie ligt in de lijn der verwachting. Normaal maatschappelijk risico, evenredigheid.

Casus

Appellant is sinds 1985 eigenaar van de woning te Lijnden. De woning ligt op circa 3200 meter afstand van de dichtstbijzijnde start- en landingsbaan, de Zwanenburgbaan. Op 24 juni 2009 heeft hij door invulling van het daarvoor bestemde formulier een verzoek ingediend ter vergoeding van de schade die hij stelt te lijden in de vorm van waardevermindering van zijn woning. De schade heeft hij geschat op € 40.000. Als motivering heeft hij aangegeven dat hij geluidsoverlast ondervindt van vliegtuigen, die in toenemende mate op lage hoogte recht over zijn huis vliegen.

De besliscommissie heeft bij het besluit van 9 augustus 2013 het verzoek, in afwijking van het advies van de adviescommissie, afgewezen, omdat de schade die wordt veroorzaakt door de toename van de geluidbelasting als gevolg van de inwerkingtreding van het Lvb 2008 niet uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico. Aan het besluit op bezwaar van 24 april 2014 heeft de besliscommissie ten grondslag gelegd dat de Afdeling in haar uitspraak van 19 februari 2014 in zaak nr. 201306607/1/A2 een drempel van 5% wegens normaal maatschappelijk risico heeft aanvaard.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de besliscommissie wat betreft de maximaal te verwachten geluidbelasting terecht een vergelijking heeft gemaakt tussen het Lvb 2008 en het Lvb 2004. De rechtbank heeft voorts geoordeeld dat de besliscommissie niet bevoegd is te beslissen over vergoeding van schade die het gevolg is van veranderingen in de feitelijke vliegbewegingen, maar alleen van schade die het gevolg is van de in de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol genoemde regelingen.

Rechtsvraag

Valt de schade als gevolg van de toegenomen geluidhinder binnen het normaal maatschappelijk risico?

Uitspraak

Het Lvb 2008 beoogt de toegestane milieuruimte binnen vastgestelde grenzen beter te benutten. Om dit mogelijk te maken, worden door dit besluit de grenswaarden voor geluid in een aantal handhavingspunten gewijzigd. In een aantal handhavingspunten wordt meer geluid toegestaan dan voorheen, in de overige punten minder. De over het geheel genomen maximaal toegestane geluidbelasting ten opzichte van het eerste Lvb wijzigt niet. Onder het Lvb 2008 ligt de woning van appellant op een afstand van 350 meter van het dichtstbijzijnde handhavingspunt. Dit leidt ten opzichte van het Lvb 2004 tot een toename van de te verwachten geluidbelasting van iets minder dan 2,5 Lden.

In de hiervoor genoemde uitspraak van 19 februari 2014 heeft de Afdeling onder meer geoordeeld dat de besliscommissie zich op het standpunt heeft mogen stellen dat een waardevermindering van 5% van een woning als gevolg van de inwerkingtreding van het Lvb 2008 en de wijziging van uitvliegroutes bij een van de vijf start- en landingsbanen, behoort tot het normale maatschappelijk risico van een omwonende van een start- en landingsbaan. De Afdeling ziet geen aanleiding om thans anders te oordelen.

Bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de drempel van 5% geldt als uitgangspunt dat bewoners van huizen binnen de invloedsfeer van Schiphol rekening dienen te houden met de mogelijkheid van een toename van geluidbelasting die samenhangt met de groei van de luchthaven, ook al bestaat geen zicht op de omvang en vorm waarin, de plaats waar en het moment waarop deze ontwikkelingen zich zullen concretiseren en de omvang van het nadeel dat daar mogelijkserwijs uit zal voortvloeien.

De woning van appellant lag zowel ten tijde van de aankoop als thans op ongeveer 3200 meter van de dichtstbijzijnde start- en landingsbaan, de Zwanenburgbaan. Deze ligging in de invloedsfeer van Schiphol en in de nabijheid van een start- en landingsbaan, brengt risico's mee. Rekening moet worden gehouden met wijzigingen in de regulering van het gebruik van de luchthaven die zullen leiden tot wijzigingen in de toegestane geluidbelasting op woningen. Artikel 8.17, zevende lid, van de Wet luchtvaart gaat uit van elkaar opvolgende Lvb's. Het Lvb 2008 kan als vervolgbesluit van het Lvb 2003, zoals gecorrigeerd door het Lvb 2004, in beginsel worden beschouwd als een min of meer voorspelbare en uit het normale gebruik van Schiphol voortvloeiende ontwikkeling. Een dergelijke ontwikkeling zal de ene keer voor de ene groep van omwonenden voordeel of nadeel teweegbrengen en de andere keer voor een andere groep omwonenden. Daarbij is in dit geval van belang dat het bij het Lvb 2008 niet gaat om een drastische en niet te verwachten wijziging van het gebruikersregime van de banen van Schiphol en evenmin om een fysieke uitbreiding van de luchthaven Schiphol. Ook gaat het Lvb 2008 niet gepaard met nieuwe beperkingen in het gebruik van de omgeving van de

luchthaven, zoals bouwbeperkingen aan woningen. De enkele omstandigheid dat het Lvb 2008 leidt tot een verslechtering van de akoestische situatie ter plaatse van de woning van een omwonende, kan niet worden aangemerkt als een omstandigheid die niet in de lijn der verwachtingen ligt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1467

Zaaknummer: 201507682/1/A2

Wetsartikelen: 8.31 Wet luchtvaart

RECHTSPRAAK

Amsterdam/planschade

Overwegingen normaal maatschappelijk risico: in lijn der verwachting.

Casus

Nova Valkenburgerstraat is sinds 1 april 2008 eigenaresse van de percelen aan de Valkenburgerstraat 14-16 te Amsterdam. Vast staat dat zij als gevolg van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan Groot Waterloo van 21 februari 2008 in een nadeliger planologische positie is komen te verkeren en schade in de vorm van een vermindering van de waarde van de percelen heeft geleden, omdat het maximale bouwvolume op de percelen, in vergelijking met het aan de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan voorafgaande planologische regime, met 2.730 m³ is afgenomen. Partijen zijn in hoger beroep verdeeld over het antwoord op de vraag of voor de afname van het maximale bouwvolume met 262 m³ van de percelen aan de zijde van het Nieuwegrachtje een tegemoetkoming in planschade kan worden toegekend.

Naar het oordeel van de rechtbank valt de schade, voor zover deze voortvloeit uit de afname van het maximale bouwvolume met 262 m³ van de percelen aan de zijde van het Nieuwegrachtje, binnen het normale maatschappelijke risico. Daartoe heeft zij in de eerste plaats verwezen naar de inhoud van het verslag van de inspraakbijeenkomst van 15 februari 2007. Voorts heeft zij verwezen naar de in het burendrecht en in het Bouwbesluit vastgelegde normen over het bouwen op korte afstand van reeds aanwezige bewoonde gebouwen. Weliswaar heeft Nova Valkenburgerstraat in dit verband gesteld dat met bouwkundige voorzieningen zou kunnen worden bewerkstelligd dat de bewoners van het Nieuwegrachtje met hogere bouw instemmen, maar dat neemt niet weg dat de niet onrealistische mogelijkheid dat met de bewoners geen instemming zou worden bereikt, een risico voor haar was. Verder zien de beleidsopvattingen van het stadsdeel expliciet op de belangen van de bewoners van het Nieuwegrachtje en zijn deze beleidsopvattingen in lijn met de geldende jurisprudentie en daarom niet onverwacht voor een ervaren ontwikkelaar van kleinschalige projecten in stedelijke gebieden.

Rechtsvraag

Lag de beperking van het bouwvolume in de lijn der verwachting?

Uitspraak

Dat namens tien bewoners van woningen aan het Nieuwegrachtje is gevraagd om de maximale bouwhoogte op de aan deze woningen grenzende delen van de percelen tot 2 m te verlagen en dat daarop het antwoord is gegeven dat de maximale bouwhoogte voor het toekomstige bestemmingsplan opnieuw beoordeeld dient te worden, betekent op zichzelf nog niet, daargelaten dat niet duidelijk is wie dat antwoord heeft gegeven, dat het in de lijn der verwachtingen lag dat in het toekomstige bestemmingsplan aan het verzoek van de bewoners gevolg zou worden gegeven. Bij de vaststelling van het toekomstige bestemmingsplan zou de gemeenteraad het belang van Nova Valkenburgerstraat bij het behoud van de bestaande bebouwingsmogelijkheden van de percelen afwegen tegen een mogelijke aantasting van het woongenot van de bewoners van woningen aan het Nieuwegrachtje. Het college heeft in dit verband niet inzichtelijk gemaakt dat in de hier relevante periode was te verwachten dat het belang van de bewoners daarbij zou prevaleren en dat de inwerkingtreding van het toekomstige bestemmingsplan zou leiden tot een afname van het maximale bouwvolume met 262 m³ van de percelen aan de zijde van het Nieuwegrachtje. Verder leidt de verwijzing, door de rechtbank, naar de in het burendrecht en het Bouwbesluit vastgelegde normen over bouwen op korte afstand van reeds aanwezige bewoonde gebouwen, niet tot een ander oordeel. Nova Valkenburgerstraat heeft in dit verband onweersproken gesteld dat, voor zover het feitelijk gebruikmaken van de onder het oude planologische regime nog bestaande bebouwingsmogelijkheden van de percelen aan de zijde van het Nieuwegrachtje in strijd met die normen was, het mogelijk was om daarvoor een voor de bewoners aanvaardbare oplossing te vinden. Daarvan uitgaande, valt niet in te zien dat de gemeenteraad, bij de vaststelling van het toekomstige bestemmingsplan, met die mogelijkheid geen rekening zou houden.

Voorts heeft het college niet inzichtelijk gemaakt dat de planologische ontwikkeling past in een gedurende langere tijd gevoerd ruimtelijk beleid.

Gelet op het vorenstaande is de rechtbank het college ten onrechte gevolgd in de conclusie dat de gestelde schade, voor zover deze niet voorzienbaar was, binnen het normale maatschappelijke risico valt. Het college heeft niet aannemelijk gemaakt dat het in de lijn der verwachtingen lag dat de bebouwingsmogelijkheden van de percelen aan de zijde van het Nieuwegrachtje bij de eerstvolgende bestemmingsplanwijziging zouden worden beperkt, zoals bij de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan daadwerkelijk is gebeurd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 25-05-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1396

Zaaknummer: 201507042/1/A2

Wetsartikelen: 6.2 Wro

RECHTSPRAAK

Gelderland/planschade

Fout digitale plankaart geen aanleiding tot planschade.

Casus

Eiseres heeft op 8 juli 2014 een aanvraag ingediend om een tegemoetkoming in de planschade die zij stelt te hebben geleden door waardevermindering van een onroerende zaak, te weten het onbebouwde perceel agrarische cultuurgrond waarvan eiseres eigenaar is. Die schade is, naar eiseres stelt, het gevolg van een bepaling van het in 2013 vastgestelde bestemmingsplan 'derde herziening bestemmingsplan Buitengebied', waarbij het bebouwen van dat perceel onmogelijk is geworden, doordat daarbij het bouwvlak is vervallen dat daaraan bij de vaststelling in 2012 van het bestemmingsplan 'tweede herziening bestemmingsplan Buitengebied' was toegekend.

Verweerder heeft het verzoek om tegemoetkoming in planschade afgewezen op de grond dat eiseres geen schade heeft geleden. Verweerder is ervan uitgegaan dat uit de planvergelijking blijkt dat op de plankaart van de tweede herziening aan het betrokken perceel van eiseres een bouwvlak was toegekend, die in de derde herziening is wegbestemd, zodat daardoor sprake is van planologisch nadeel. Omdat evenwel sprake was van een kennelijke fout op de plankaart van de tweede herziening die binnen een jaar is hersteld, is de schade die eiseres daardoor heeft geleden niet 'duurzaam', zodat zij niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming, aldus verweerder.

Rechtsvraag

Mocht eiseres onder meer uit het oogpunt van rechtszekerheid, uitgaan van de juistheid van de – op www.ruimtelijkeplannen.nl kenbare – digitale plankaart van de tweede herziening, waarop wel een bouwvlak was aangegeven, en is daarom aan eiseres ten onrechte geen tegemoetkoming in de door haar geleden schade is toegekend?

Uitspraak

Vast staat – blijkens de digitaal op www.ruimtelijkeplannen.nl van de tweede en de derde

herziening beschikbare stukken – dat volgens de aanduidingen bij het perceel op de digitale plankaart van de tweede herziening een (het gehele perceel omvattend) bouwvlak is aangegeven dat op de digitale plankaart van de derde herziening ontbreekt, waaruit – indien die aanduidingen juist zouden zijn – zou moeten worden afgeleid, gelet op de digitale planvoorschriften, dat onder de gelding van de tweede herziening mocht worden gebouwd en onder de gelding van de derde niet.

De rechtbank is van oordeel dat in dit geval echter aan de enkele aanduiding van het bouwvlak op de digitale plankaart van de tweede herziening geen doorslaggevende betekenis toekomt, omdat aan het eveneens tot de digitale stukken behorende elektronische document dat het digitale vaststellingsbesluit inhoudt, uitdrukkelijk met zoveel woorden is gesteld dat de toekenning van een bouwmogelijkheid (een bouwvlak) aan het betrokken perceel – anders dan verweerder aan de raad had voorgesteld – niet door de raad is vastgesteld. Anders dan eiseres (aanvankelijk) heeft betoogd, is hier dus geen tegenstrijdigheid tussen een (elektronisch vastgestelde) digitale versie van een bestemmingsplan en een papieren versie daarvan, maar tussen twee tot het elektronisch vastgestelde bestemmingsplan behorende digitale documenten, waaruit in dit geval – na zorgvuldige raadpleging van al die relevante op www.ruimtelijkeplannen.nl kenbare documenten – reeds aanstonds blijkt dat de digitale plankaart een fout moet bevatten. De conflictregel van artikel 1.2.3 van het Bro is hier dus niet aan de orde en ook niet toepasbaar; die regel betreft immers een conflict tussen een elektronisch vastgesteld (digitaal) document en een papieren versie daarvan.

Daar komt in dit geval bij dat de onjuistheid van de aanduiding van het bouwvlak op de digitale plankaart van de tweede herziening voor eiseres evident moest zijn, reeds omdat zij tegen niet alleen de vaststelling van de derde herziening, maar ook van de tweede herziening bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geprocedeerd, onder meer op de grond dat volgens haar ten onrechte geen bouwvlak aan het betrokken perceel was toegekend. In beide gevallen is haar beroep – bij uitspraken van respectievelijk 2 maart 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:CA0685) en 30 april 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:1530) – ongegrond verklaard, waarbij uit de overwegingen van de Afdeling niet kan worden afgeleid dat zij ervan is uitgegaan dat ingevolge de tweede herziening wel een bouwvlak voor het perceel gold, met andere woorden: dat aan de kennelijk onjuiste aanduiding op de plankaart de betekenis toekomt die eiseres eraan gehecht wil zien.

Dat – zoals de Afdeling het formuleert: ‘per abuis’ – verzuimd is de verbeelding van het raadsbesluit tot vaststelling van de tweede herziening – met het niet-toekennen dus van het bouwvlak – op de bij het raadsvoorstel van verweerder behorende digitale plankaart ten behoeve van de bij de ‘definitieve’ door de raad elektronisch vastgestelde digitale versie te verwerken door het bouwvlak digitaal te verwijderen, kan daaraan niet afdoen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 19-05-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:2657

Zaaknummer: AWB-15_6169

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 1.2.3 Bor

RECHTSPRAAK

Amsterdam/planschade

Belanghebbende.

Casus

Eiser huurt sinds 1981 oppervlaktewater in het Nieuwe Diep van de Dienst Domeinen waarin hij de haven exploiteert. Eiser heeft sinds die tijd twintig ligplaatsen voor woonboten verhuurd. Eiser had zelf drie ligplaatsen in gebruik, één voor zijn eigen woonboot en twee voor woonboten van zijn kinderen. Voor de woonschepen die in de haven lagen, waren geen ligplaatsvergunningen verleend.

Ter zitting heeft verweerder opgeworpen dat eiser geen belanghebbende is. Verweerder stelt daartoe dat eiser als pachter van de haven niet de aangewezen partij is om een verzoek om vergoeding van planschade in te dienen.

Rechtsvraag

Is eiser belanghebbende bij de aanvraag om schadevergoeding?

Uitspraak

Op grond van artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

Voor zover verweerder zich op het standpunt stelt dat eiser geen belanghebbende is bij de aanvraag om planschadevergoeding, volgt de rechtbank dit niet. In zijn hoedanigheid van pachter van de naam haven heeft eiser een voldoende onderscheiden eigen belang, dat ook voldoende concreet en actueel is. Dit omdat de planologische wijziging ziet op de haven die hij exploiteert en waaruit hij zijn inkomsten genereert. Eiser kan door die planologische wijziging dus schade in de vorm van inkomensschade lijden. Om die reden dient eiser als belanghebbende in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb aangemerkt te worden, ook al is hij geen eigenaar van de haven.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 30-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2016:1723

Zaaknummer: AWB-13_207

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Barneveld/exploitatatieplan 'Harselaar-Driehoek 1e herziening'

Ontvankelijkheid bij herziening exploitatieplan. Beperking beroepsgronden. Niet-herziene onderdelen. Rente- en kostenstijgingspercentage.

Artikel 6.15, derde lid, van de Wro, noch de totstandkomingsgeschiedenis van deze wet, geven de Afdeling aanleiding aan te nemen dat in een beroepsprocedure met betrekking tot een herziening van een exploitatieplan uitsluitend beroepsgronden kunnen worden aangevoerd tegen de daarbij aan de orde komende herziening van structurele onderdelen.

In een geval van een herziening van een exploitatieplan, die betrekking heeft op structurele onderdelen, kan ook beroep worden ingesteld tegen onderdelen van een herzien exploitatieplan die niet zijn herzien.

Het bestreden besluit is geen besluit na vernietiging van een eerder besluit door de bestuursrechter, maar een besluit op grond van artikel 6.15, eerste lid, van de Wro dat is vastgesteld na toepassing van afdeling 3.4 van de Awb. De jurisprudentie inzake beroepen tegen bestemmingsplannen die opnieuw zijn vastgesteld na een eerdere vernietiging hiervan door de Afdeling is dan ook niet van toepassing.

Appellanten hebben niet aannemelijk gemaakt dat toepassing van een rente van 4,25% niet marktconform is of om andere reden als onzorgvuldig moet worden beschouwd. Daarbij acht de Afdeling van belang dat de raad er geen blijk van heeft gegeven onzorgvuldig te handelen door het rentepercentage conform bestendig gemeentelijk beleid te laten aansluiten op de rente die de gemeente betaalt voor langjarige leningen met een looptijd van 10 jaar en voor gebiedsontwikkelingen met een vergelijkbaar risicoprofiel.

De jaarlijkse kostenstijging van 2% is niet herzien ten opzichte van het vorige exploitatieplan. In een dergelijk geval ligt het op de weg van degene die van mening is dat de betrokken onderdelen van het exploitatieplan voor een herziening in aanmerking komen, aannemelijk te maken dat sprake is van een zodanige wijziging van feiten en omstandigheden ten opzichte

van het vastgestelde vorige exploitatieplan dat daarin voor de raad een aanleiding had moeten zijn gelegen de desbetreffende planonderdelen te herzien. Appellanten hebben dergelijke feiten en omstandigheden niet naar voren gebracht.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 15-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1641

Zaaknummer: 201410484/1/R2

Wetsartikelen: 6:15 lid 1 en 3 Wro, 8:5 lid 1 Awb en 1 Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak

RECHTSPRAAK

Geertruidenberg/bestemmingsplan 'Fort Lunet'

Herontwikkeling fort. Recreatie en horeca. Geluid. Terras en binnenterrein. Stemgeluid. Activiteitenbesluit.

Het stemgeluid van het terras kon bij de toetsing aan de geluidsnormen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit buiten beschouwing blijven. Daarbij betreft de Afdeling dat de in artikel 2.18, eerste lid, Activiteitenbesluit opgenomen uitzondering voor een binnenterrein blijkens de nota van toelichting is bedoeld voor situaties waarin de bebouwing om het terrein (mede) bestaat uit één of meer geluidgevoelige gebouwen die worden beschermd door de geluidsgrenswaarden van het Activiteitenbesluit, zoals bij geheel of nagenoeg geheel gesloten woonbebouwing met een binnenterrein. Een dergelijke situatie doet zich hier niet voor.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 15-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1668

Zaaknummer: 201506593/1/R2

Wetsartikelen: 2.17 Activiteitenbesluit en 2.18 Activiteitenbesluit

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. In ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:465, over de (grensoverschrijdende) hoogspanningsverbinding tussen Doetinchem en de grens met Duitsland, gaat de Afdeling uitgebreid in op de vraag of voor dit project één besluit-m.e.r. had moeten worden opgesteld of dat, terecht, alleen voor het Nederlandse deel een m.e.r. is gemaakt. De uitspraak zet in duidelijke lijnen uiteen (1) op basis van welke activiteit (grensoverschrijdend of niet?) moet worden vastgesteld of er een m.e.r.-plicht bestaat; (2) welke activiteit (idem) in een m.e.r. moet worden onderzocht en (3) wat de relevantie van het grensoverschrijdende deel is bij deze m.e.r. Ik licht alle drie aspecten in deze noot toe.

2. Wat betreft de vraag naar het bestaan van een m.e.r.-plicht bevestigt de Afdeling in deze uitspraak dat hierbij het grensoverschrijdende deel moet worden betrokken. Letterlijk volgt dit overigens ook uit artikel 2 lid 6 Besluit m.e.r., welk artikel is ingevoerd na het arrest van het HvJ EU van 10 december 2009 (C-205/08). In dit arrest concludeerde het Hof dat ‘de bevoegde overheidsinstanties van een lidstaat een milieueffectbeoordeling moeten uitvoeren van een in punt 20 van bijlage I bij deze richtlijn genoemd project, zoals de aanleg van bovengrondse hoogspanningsleidingen van 220 kV of meer en langer dan 15 km, ook indien het project grensoverschrijdend is en slechts een gedeelte ervan met een lengte van minder dan 15 km is gelegen op het grondgebied van deze lidstaat’. Dat het grensoverschrijdende deel van de hoogspanningsverbinding moest worden betrokken bij het bepalen of er een m.e.r.-plicht bestond, stond dus buiten twijfel (nog daargelaten dat i.c. het Nederlandse deel op zichzelf als de drempel van categorie C24 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. overschrijdt).

3. Uit artikel 2 lid 6 Besluit m.e.r., of uit eerdergenoemd arrest van het Europese Hof kan echter niet worden afgeleid dat dit ook betekent dat in het milieueffectrapport het totale project – dus inclusief het grensoverschrijdende deel – moet worden opgenomen en dat niet kan worden volstaan met een m.e.r. voor het Nederlandse deel. Een dergelijke verplichting ziet de Afdeling ook niet in andere nationale regelgeving (waarbij de Afdeling overigens niet nader toelicht aan welke nationale regelgeving in dit verband gedacht kan worden). Artikel 14.5 WMB schrijft weliswaar een verplichte coördinatie bij het maken van een milieueffectrapport

voor indien meer dan één besluit is aangewezen als m.e.r.-plichtig besluit. Het betreft hier echter de aanwijzing in het Besluit m.e.r. – en dus niet de situatie dat op grond van buitenlandse wetgeving een m.e.r.-plichtig besluit wordt voorbereid. Door appellanten was in dit verband nog gewezen op een tweetal uitspraken (zie r.o. 5.3.2) waarin de Afdeling zou hebben geoordeeld over het bestaan van een verplichting om één m.e.r. op te stellen, ook als het project zich zou uitstrekken over het grondgebied van meerdere Nederlandse gemeenten. Nog los van het feit dat de Afdeling concludeert dat deze conclusie niet gebaseerd kan worden op deze uitspraken, overweegt de Afdeling in dat verband mijns inziens terecht dat zo'n – nationale – situatie niet vergelijkbaar is met de situatie die hier aan de orde is. Het wordt ook tamelijk gecompliceerd als er hier een verplichting zou bestaan om het Nederlandse en Duitse deel van de voorgenomen hoogspanningsverbinding in een Nederlandse m.e.r. te beschrijven, gelet op de ook door de Afdeling geconstateerde verschillen in procedure. Daarmee concludeert de Afdeling dat er in het nationale recht geen aanknopingspunten bestaan om te stellen dat het Nederlandse en Duitse deel van de hoogspanningsverbinding in één m.e.r. als één project moeten worden beschreven. Ook het Europese recht bevat deze aanknopingspunten niet. Dit volgt ten eerste niet uit de m.e.r.-richtlijn, maar ook hiervoor is het arrest van het Hof van 10 december 2009 van belang. Juist in dit arrest heeft het Hof vastgesteld dat een lidstaat, bij een grensoverschrijdend project, een milieueffectbeoordeling moet uitvoeren voor het deel van het project op zijn grondgebied. Daarmee kan dus worden vastgesteld dat in dit geval terecht ervoor gekozen is om alleen het Nederlandse gedeelte als m.e.r.-plichtig project in het m.e.r. te beschrijven.

4. Dat laat echter, ten slotte, onverlet dat bij de beoordeling van de gevolgen van het Nederlandse gedeelte, ook de gevolgen van het grensoverschrijdende deel van de hoogspanningsverbinding moeten worden betrokken. In dat verband overweegt de Afdeling dat (r.o. 5.4.3) in elk van de op te stellen rapporten wel aandacht moet worden geschonken aan de eventuele milieueffecten die het project voor zover dat aan de ene zijde van de grens is gesitueerd, kan hebben voor de andere zijde. Voorts moeten eventuele cumulatieve effecten worden beschreven van de projectonderdelen aan weerszijden van de grens. En verder is een 'substantiële mate van samenwerking' tussen de lidstaten vereist.

5. De uitspraak zet daarmee een heldere systematiek neer. Ik vraag me echter af hoe een en ander in de praktijk uitwerkt. Consequentie van de uitspraak is dat er bij een grensoverschrijdende activiteit waarvoor de verplichting bestaat om een milieueffectrapport op te stellen, per lidstaat een rapport mag worden opgesteld – in 'intensieve' samenwerking met de andere lidstaat. Het komt mij voor dat een goede werking van de m.e.r.-richtlijn alleen dan verzekerd is, indien deze intensieve samenwerking inhoudt dat beide lidstaten het onderzoek ten behoeve van het milieueffectrapport min of meer tegelijkertijd uitvoeren, om

niet voor voldoening feiten te komen staan en salamitactieken te voorkomen. Immers, alleen dan kunnen bijvoorbeeld alternatieven echt goed op hun merites worden beoordeeld. De 'second-best' variant voor de ene lidstaat, die voor die lidstaat wellicht niet kan worden beschouwd als een 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief' kan mogelijk, in combinatie met een bepaalde variant in de andere lidstaat, opeens wel een relevant alternatief zijn, omdat overall de milieueffecten van de grensoverschrijdende hoogspanningsverbinding daarmee beperkter zijn. Dit aspect komt in de uitspraak slechts zijdelings aan de orde (r.o. 5.3.1).

6. Los van de vraag naar de omvang van de m.e.r.-plicht is deze uitspraak, ten slotte, ook belangrijk vanwege een heel ander aspect. In r.o. 47.5 spreekt de Afdeling zich uit over de vraag of bij het bepalen van de omvang van de effecten op (vogel)soorten die op grond van de Ffw zijn beschermd, mag worden betrokken dat de nieuwe hoogspanningsverbinding een reeds bestaande (150 kV-)hoogspanningsverbinding, waardoor ook effecten op (vogel)soorten optreden, vervangt. Oftewel: de vraag of op grond van de Ffw nieuwe effecten mogen worden 'gesaldeerd' met reeds bestaande effecten die als gevolg van een nieuwe activiteit zullen worden beëindigd. Een wijze van beoordeling die in het kader van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 reeds geruime tijd geaccepteerd is (zie bijv. ABRvS 22 februari 2012, 201010623). Met onderhavige uitspraak bevestigt de Afdeling dat saldering op grond van de Ffw ook is toegestaan, door te overwegen 'dat de staatssecretaris zich niet ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat bij het bepalen van het aantal draadslachtoffers onder vogels kon worden uitgegaan van de bestaande situatie ten tijde van de aanvraag om ontheffing, waarin al een 150 kV-verbinding aanwezig is en kon worden gezien wat het aantal extra draadslachtoffers als gevolg van de nieuwe verbinding zal zijn in vergelijking met die situatie' (cursivering MMK). Daarmee mogen de slachtoffers die in de bestaande situatie ook al vallen, worden weggestreept tegen het effect van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Anders dan in het kader van de NB-wetvergunningen gebruikelijk is, wordt daarbij niet gekeken naar de vraag in hoeverre de bestaande situatie reeds eerder aan de Ffw is getoetst, of in hoeverre toetsing aan de Ffw niet geboden was omdat bijvoorbeeld voor de bestaande situatie al toestemming is gegeven voordat de verbodsbepalingen uit de Ffw van kracht werden. Het toepassingsbereik van deze overwegingen van de Afdeling is daarmee aanzienlijk.

RECHTSPRAAK

Alphen aan den Rijn/planschade

Overwegingen normaal maatschappelijk risico.

Casus

De rechtbank heeft overwogen dat de komst van de woonwijk als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt. De locatie maakt volgens de rechtbank deel uit van het centrumgebied en verder is het plangebied omgeven door woningen. Het planologische beleid van de gemeente voorzag eveneens in woningbouw. Volgens de rechtbank heeft het college ook acht geslagen op omstandigheden als afstand tot de locatie en de aard en omvang van het veroorzaakte nadeel. Het college heeft volgens de rechtbank in die laatste omstandigheden terecht aanleiding gezien om de planologische ontwikkeling niet geheel in de lijn van de verwachting te achten. De rechtbank is van oordeel dat het college deugdelijk heeft gemotiveerd waarom een drempel van 3% kan worden toegepast.

Appellant kan zich hierin niet vinden.

Rechtvraag

Hoe wordt de omvang van het normaal maatschappelijk risico bepaald?

Uitspraak

Zoals de rechtbank heeft overwogen, was de planologische ontwikkeling op het moment dat appellant zijn huis kocht niet te voorzien. In het kader van de voorzienbaarheid van een planologische ontwikkeling wordt beoordeeld of op het moment dat de aankoop werd gedaan er een kenbaar concreet beleidsvoornemen van een bestuursorgaan was, waaruit een burger of instantie had kunnen afleiden dat de planologische situatie in ongunstige zin kon veranderen. Bij normaal maatschappelijk risico gaat het echter om algemene maatschappelijke ontwikkelingen en nadelen waarmee burgers en instanties rekening kunnen en moeten houden. Het al dan niet voorzienbaar zijn van een planologische ontwikkeling moet dus worden onderscheiden van de vraag of planschade geheel of gedeeltelijk tot het normaal

maatschappelijk risico behoort. Het zijn zelfstandige criteria voor de beoordeling of planschade voor een tegemoetkoming in aanmerking komt.

(...)

De drempel van 2% is een minimumforfait, dat geldt voor alle gevallen waarin is verzocht om een tegemoetkoming van indirecte planschade in de vorm van waardevermindering, ongeacht de vraag of de schadeveroorzakende planologische maatregel als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt.

Uit de uitspraak van de Afdeling van 24 december 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:4668) volgt dat het bestuursorgaan beoordelingsruimte heeft bij de vaststelling van de omvang van het normaal maatschappelijk risico. De rechter toetst de motivering en kan de omvang van het normaal maatschappelijk risico vaststellen door in een concreet geval zelf te bepalen welke drempel redelijk is.

In dit geval heeft het college, in navolging van het advies van Tog Nederland, de toepassing van een drempel van 3% gerechtvaardigd geacht. De hierna te noemen omstandigheden zijn in dit kader van belang.

De wijk Waterrijk-West grenst aan de in jaren negentig ontwikkelde wijk Waterrijk-Oost aan de oostzijde, de Boezemlaan met lintbebouwing aan de westzijde, de Wilhelminalaan en het Julianaplein waar een kleinschalige woonwijk is aan de zuidzijde en de Voorofscheweg en de Zijde met woningbouw aan de noordzijde. De locatie maakt, naar Tog Nederland terecht heeft opgemerkt, deel uit van het centrumgebied van Boskoop en het is, vooral gezien de realisatie van de wijk Waterrijk-Oost in het naastgelegen gebied, niet ongebruikelijk dat die locatie op enig moment voor woningbouw wordt aangesproken en daar verdichting plaatsvindt. De locatie is daarmee niet op één lijn te stellen met een buitengebied waar geen enkele stedelijke ontwikkeling te verwachten viel.

De planologische ontwikkeling past bovendien binnen het gemeentelijke beleid, omdat, zoals Tog Nederland heeft uiteengezet, de ontwikkeling valt binnen de al meer dan twintig jaar bestaande planologische visie van de gemeente. In dit verband heeft Tog Nederland erop gewezen dat de gemeenteraad op 19 juli 1990 het Structuurplan Woningbouw gemeente Boskoop heeft vastgesteld, waarin voor het gebied dat zowel Waterrijk-Oost als Waterrijk-West omvat een voorkeur voor woningbouw, met een omvang van in totaal circa 750 woningen, werd uitgesproken. Deze uitgesproken voorkeur is nadien herhaald in het bestemmingsplan Waterrijk 1996 en het in 2005 vastgestelde Structuurplan Boskoop 2015 en voorts was in het bestemmingsplan Boskoop Dorp voor het onderhavige plangebied een wijzigingsbevoegdheid voor wonen opgenomen, aldus Tog Nederland. De ontwikkeling sluit

daarnaast ook wat betreft de bebouwing en het gebruik aan bij de situatie in de directe omgeving van het plangebied, aangezien, naar Tog Nederland heeft opgemerkt, de maximale goot- en bouwhoogte van de te realiseren woningen 6 en 9 meter is.

Naast dat het, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, om een normale maatschappelijke ontwikkeling gaat die in het gemeentelijke beleid van Boskoop past en aansluit bij de plaatselijke situatie, heeft Tog Nederland echter opgemerkt dat de planologische ontwikkeling niet geheel in de lijn van de verwachting kan worden geplaatst. Volgens Tog Nederland verandert het karakter van de buurt en worden het woonklimaat en de stedenbouwkundige structuur aanzienlijk aangetast omdat het woongebied op korte afstand van de woning van appellant is geprojecteerd. Ook heeft Tog Nederland mee laten wegen dat de realisatie van een woongebied met in totaal 390 toegestane woningen van ingrijpende aard is. Volgens Tog Nederland moet de schade van appellant (omvang: 7,9%) bovendien als ernstig worden gekwalificeerd. Volgens Tog Nederland is, met inachtneming van alle van belang zijnde omstandigheden, daarom slechts enige verhoging van de drempel van 2% tot 3% als normaal maatschappelijk risico van appellant gerechtvaardigd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 08-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1602

Zaaknummer: 201505266/1/A2

Wetsartikelen: 6.2 Wro

RECHTSPRAAK

Oldenzaal/planschade

Bouwmogelijkheid afhankelijk van sloop door derden, aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat op grond van het oude bestemmingsplan maximaal twee vrijstaande of dubbele woningen op de gronden achter haar perceel konden worden gerealiseerd. Volgens Akoné gaat de rechtbank eraan voorbij dat de bebouwing van die gronden afhankelijk was van derden, althans van een onzekere toekomstige gebeurtenis, te weten de sloop van woningen elders binnen het bestemmingsvlak 'Wonen W2'. Het betreft dus niet een zelfstandige bouwmogelijkheid die bij de planmaximalisatie dient te worden betrokken.

Rechtsvraag

Is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten dat de bouwmogelijkheid wordt gerealiseerd, nu de realisatie afhankelijk is van de sloop van woningen van derden binnen het bestemmingsvlak?

Uitspraak

Ingevolge het oude bestemmingsplan hadden de gronden achter het perceel van appellant de bestemming 'Wonen W2'. Het desbetreffende bestemmingsvlak op de plankaart omvat een groter gebied dan deze gronden. Ingevolge artikel 5, lid 5.1, aanhef en onderdeel a, van de planvoorschriften zijn de gronden bestemd voor woningen in maximaal twee bouwlagen. Daarbij is bepaald dat het aantal woningen beperkt dient te blijven tot het op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerpplan bestaande aantal dan wel tot het op de plankaart aangeduide aantal nieuwe woningen. Op de plankaart is ter plaatse geen aantal vermeld. Voorts staat vast dat ten tijde van de terinzagelegging geen woningen aanwezig waren op de gronden achter het perceel van appellant. Niet is in geschil dat voormeld planvoorschrift dient te worden uitgelegd in die zin dat, indien op een andere plek binnen het bestemmingsvlak

‘Wonen W2’ een woning of woonbestemming komt te vervallen, in beginsel een vervangende woning zou kunnen worden gebouwd op de in geding zijnde gronden. Evenmin is in geschil dat gezien de grootte van de in geding zijnde gronden daar maximaal twee vrijstaande of dubbele woningen konden worden gebouwd. Deze bouwmogelijkheid dient buiten de maximale invulling van het oude bestemmingsplan te worden gelaten, indien met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is uitgesloten dat die bouwmogelijkheid wordt gerealiseerd. Anders dan appellant betoogt, is dat niet het geval. Dat de realisatie afhankelijk is van de sloop van woningen van derden binnen het bestemmingsvlak, naar appellant stelt, betekent niet dat de realisering van deze woningen zo onwaarschijnlijk is, dat daarvan bij de planvergelijking niet mag worden uitgegaan. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 27 juni 2012 in zaak nr. ECLI:NL:RVS:2012:BW9528.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1529

Zaaknummer: 201506963/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Ommen/bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening 2013-1'

Bestrijdingsmiddelen. Verontreiniging grondwater.

Een regulering waarbij rekening wordt gehouden met de hoeveelheid te gebruiken gewasbeschermingsmiddelen in verschillende teelten kan vanuit planologisch oogpunt gewenst zijn. De raad dient bij het opnemen van een dergelijke regeling wel te onderzoeken of dit in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Hiervoor is het onvoldoende om te verwijzen naar de afweging die in het kader van het voorheen geldende plan is gemaakt. In zijn afweging dient de raad ook nieuwe inzichten te betrekken ten opzichte van het moment dat het voorheen geldende plan werd vastgesteld. De verwijzing naar het Alterra-rapport, de Nota en het rapport van de Gezondheidsraad is onvoldoende als onderbouwing van het verbod in de planregels. De aan het plan ten grondslag gelegde rapporten schieten tekort om als grondslag te kunnen dienen voor het standpunt van de raad dat er een verband is tussen verontreiniging van het grondwater en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de bollenteelt en akkerbouwmatige sierteelt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 08-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1558

Zaaknummer: 201410338/2/R1

RECHTSPRAAK

Amersfoort/bestemmingsplan 'Euterpeplein 1 e.o.'

Ontsluiting supermarkt. Ontvankelijkheid. Geluidsbelasting. Toetsingskader.

Gelet op de ligging van de ontsluiting van de supermarkt, zal het verkeer van en naar de voorziene supermarkt ter plaatse van de percelen van 8 van de appellanten reeds of nog steeds in het heersende verkeersbeeld zijn opgenomen. Ter plaatse van de woningen van desbetreffende appellanten is geen sprake van verkeershinder wegens het verkeer van en naar de voorziene supermarkt dat aan de supermarkt kan worden toegerekend. Gelet hierop hebben deze personen geen rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken belangen.

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen kan bij het onderzoeken van de geluidsbelasting wegens het verkeer van en naar een inrichting aansluiting worden gezocht bij de Schrikkelcirculaire. Het staat de raad evenwel vrij bij een ander toetsingskader aan te sluiten. Dit heeft de raad ook gedaan in het aanvullend akoestisch rapport, waarin een beoordeling is gegeven van het totaalgeluid van het verkeer. In navolging van het betoog van appellanten ter zitting, dat gelet op de huidige verkeerssituatie aan de Bachweg de raad in dit geval voor het bepalen van de geluidhinder ter plaatse van omliggende gebouwen moet uitgaan van de gecumuleerde geluidsbelasting en nu het door de raad overgelegde aanvullend akoestisch rapport een dergelijke beoordeling bevat, ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat in dit geval vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening de raad voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de in het plan voorziene ontwikkeling in redelijkheid dient uit te gaan van de geluidsbelasting van zowel het verkeer van en naar de voorziene supermarkt als het overige wegverkeer ter plaatse. In casu heeft de raad niet onderbouwd waarom de in het plan voorziene ontwikkeling niet leidt tot een onaanvaardbare toename van de geluidhinder ter plaatse van de omliggende gebouwen en daarmee in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1538

Zaaknummer: 201503283/1/R2

Wetsartikelen: 1:2 lid 1 Awb en 8:1 Awb

RECHTSPRAAK

Zundert/bestemmingsplan 'Parc Patersven'

Legalisering permanente bewoning recreatiewoningen. M.e.r.-plicht. Ladder duurzame verstedelijking.

Van een wijziging als bedoeld in het Besluit m.e.r. kan ook sprake zijn indien geen nieuwe bebouwing en andere voorzieningen mogelijk worden gemaakt, maar het toegestane gebruik zodanig wijzigt dat het nieuwe plan voorziet in een gewijzigde activiteit die een aanzienlijk milieueffect kan hebben. Dat doet zich in dit geval echter niet voor. De planologische wijzigingen zijn naar het oordeel van de Afdeling zodanig ondergeschikt dat in dit geval niet kan worden gesproken van een wijziging van een vakantiedorp als bedoeld in het Besluit m.e.r.

Het plan voorziet ten opzichte van het voorheen geldende bestemmingsplan dus in extra gebruiksmogelijkheden van een groot aantal van de bestaande recreatiewoningen. Gelet op de aard en de omvang van de functiewijziging, waarbij permanente bewoning van 420 recreatiewoningen mogelijk wordt gemaakt, is de Afdeling van oordeel dat hier zich in dit geval een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro voordoet, waarbij de actuele regionale behoefte moet worden beschreven en moet worden beschreven in hoeverre in die behoefte binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1503

Zaaknummer: 201503801/1/R2

Wetsartikelen: 2 lid 5 Besluit m.e.r., 19j NB-wet 1998, 1.1.1 lid 1 onderdeel f en h Bro en 3.1.6 lid 2 Bro

RECHTSPRAAK

Groningen/bestemmingsplan 'Kardinge'

Evenementen. Podiumopstelling. Maximale duur en eindtijden. Omschrijving dance-event.

De maximale duur van een muziekevenement niet zijnde een dance-evenement en de minimale periode die tussen twee muziekevenementen in acht genomen moet worden, is in het plan niet geregeld. Ook zijn in de planregels geen eindtijden voor muziekevenementen opgenomen. De raad heeft niet toegelicht waarom het niet nodig is voor andere muziekevenementen dan dance-evenementen voorschriften op te nemen met betrekking tot de maximale duur van het muziekevenement en de minimale periode die tussen twee muziekevenementen in acht moet worden genomen. Evenmin heeft de raad toegelicht waarom het niet nodig is eindtijden voor muziekevenementen in de planregels op te nemen. Naar het oordeel van de Afdeling is de planregeling met betrekking tot evenementen gelet hierop in strijd met artikel 3:46 van de Awb.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-06-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1496

Zaaknummer: 201506855/1/R4

Wetsartikelen: 3:46 Awb

RECHTSPRAAK

Almelo/planschade

Redelijke termijn voor concrete poging bij passieve risicoaanvaarding.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat hij het risico van de beperking van de bebouwingsmogelijkheden van de onroerende zaak heeft aanvaard. Daartoe voert hij aan dat uit de kennisgeving van het voorontwerp van het nieuwe bestemmingsplan valt af te leiden dat de bestaande situatie niet zal veranderen. Voorts voert hij aan dat ook het college zich, gezien het besluit van 10 juni 2014, in eerste instantie op een verkeerde lezing van de planvoorschriften heeft gebaseerd. Verder voert hij aan dat de periode van 30 mei 2012 tot 12 december 2012 te kort was om de later vervallen bebouwingsmogelijkheden nog te kunnen benutten.

Rechtsvraag

Kan passieve risicoaanvraaging worden tegengeworpen?

Uitspraak

In het advies van het KOB van 16 januari 2015 is uiteengezet dat appellant, gezien het tijdsverloop tussen de terinzagelegging van het voorontwerp op 30 mei 2012 en de terinzagelegging van het ontwerp op 12 december 2012, 28 weken de tijd heeft gehad om een bouwplan voor het verbouwen of uitbouwen van de woning en het oprichten van bijgebouwen op de achter de woning gelegen gronden in te dienen en dat dit een redelijke termijn is. De Afdeling is van oordeel dat met een termijn van 28 weken appellant voldoende tijd had om een bouwplan voor te bereiden en in te dienen. De enkele stelling van appellant dat die termijn te kort was voor het doen van een concrete poging om de bij de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan vervallen planologische mogelijkheden van de onroerende zaak alsnog te benutten, leidt de Afdeling niet tot een ander oordeel.

De conclusie is dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat appellant, door geen gebruik te maken van de mogelijkheid om de schade te voorkomen of te beperken, het risico van de voor

hem nadelige beperking van de bebouwingsmogelijkheden van de onroerende zaak heeft aanvaard. De gestelde planschade dient, gelet op artikel 6.3 van de Wro, daarom voor zijn rekening te worden gelaten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 25-05-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1395

Zaaknummer: 201507102/1/A2

Wetsartikelen: 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Zaanstad/planschade

Noodzakelijkheidseis bedrijfswoning. Normaal maatschappelijk risico, evenredigheid.

Casus

Appellant is eigenaar van het perceel en de daarop gelegen bedrijfswoning met garage te Assendelft en de daarachter gelegen grond. Hij gebruikt de bedrijfswoning deels als woning en deels als bedrijfsruimte en houdt zich op het perceel bezig met het opkopen, restaureren en verkopen van meubels.

Volgens het oude bestemmingsplan was het perceel bestemd voor 'Kleine bedrijven met bijbehorende erven (BK)' met de nadere aanduiding 'w' (wonen toegestaan).

In het nieuwe bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Bedrijfsdoeleinden' gekregen met de nadere aanduidingen 'w' (wonen toegestaan) en 'a' (bouwbedrijf/aannemersbedrijf met werkplaats). Daarbij is de zogenoemde 'noodzakelijkheidseis' ingevoerd, door het begrip 'bedrijfswoning of dienstwoning' in de planvoorschriften nader te omschrijven als een woning in of bij een bedrijfsgebouw of op een bedrijfsterrein, kennelijk slechts bestemd voor bewoning door (het huishouden van) één persoon, gezin of andere groep personen, die behoort bij en waarvan de bewoning noodzakelijk is voor en verband houdt met de bedrijfsuitoefening of het beheer van het bedrijf of de instelling op het perceel waarop de woning zich bevindt.

Op 27 september 2012 heeft appellant een aanvraag bij het college ingediend om een tegemoetkoming in planschade, die hij stelt te lijden als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan. Omdat het perceel is bestemd voor een bouwbedrijf/aannemersbedrijf met werkplaats en geen noodzaak bestaat bij een dergelijk bedrijf te wonen, en dus niet kan worden voldaan aan de noodzakelijkheidseis, mag de bedrijfswoning niet meer worden bewoond en is deze onverkoopbaar geworden, aldus appellant.

De rechtbank heeft geoordeeld dat het college zich op grond van de adviezen van de SAOZ op het standpunt heeft kunnen stellen dat de invoering van de noodzakelijkheidseis geen schade

heeft veroorzaakt.

Rechtsvraag

Leidt de invoering van de noodzakelijkheidseis tot schade? Valt de invoering van de noodzakelijkheidseis binnen het normaal maatschappelijk risico?

Uitspraak

Appellant haalt terecht aan dat voor beantwoording van de vraag of hij door invoering van de noodzakelijkheidseis schade lijdt, het gedrag van een redelijk denkend en handelend koper maatgevend is. De vraag is welke prijs een dergelijke koper zou hebben geboden onmiddellijk vóór de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan en op het tijdstip direct daarna, uitgaande van hetgeen maximaal op grond van het oude en het nieuwe planologische regime kon worden gerealiseerd. Uit de adviezen van de SAOZ blijkt niet dat zij deze maatstaf heeft gehanteerd en voldoende rekening heeft gehouden met de noodzakelijkheidseis die onder het nieuwe bestemmingsplan is ingevoerd. Ten onrechte is de SAOZ ervan uitgegaan dat deze eis pas tot schade leidt als met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vaststaat dat niet hieraan kan worden voldaan. Voor dit uitgangspunt bestaat geen grondslag.

De opmerking in het advies van augustus 2013 dat bedrijfswoningen schaars zijn, is te algemeen gesteld en kan niet de conclusie dragen dat appellant geen schade lijdt door invoering van de noodzakelijkheidseis. Dat bedrijfswoningen schaars zijn betekent op zichzelf nog niet dat dus vraag bestaat naar de bedrijfswoning die hier aan de orde is. In de rede ligt dat een goed geïnformeerde, redelijk denkend en handelend potentiële koper rekening zal houden met de noodzakelijkheidseis en zal overwegen om een andere bedrijfswoning te kopen zonder die eis. Appellant kan dan ook worden gevolgd in zijn betoog dat de invoering van de noodzakelijkheidseis logischerwijs een waardedrukkend effect heeft.

Zoals de Afdeling eveneens eerder heeft overwogen is de vaststelling van de omvang van het normale maatschappelijke risico in de eerste plaats aan het bestuursorgaan, dat daarbij beoordelingsruimte toekomt. Het bestuursorgaan dient deze vaststelling naar behoren te motiveren. Indien de beroepsgronden daartoe aanleiding geven, toetst de rechter deze motivering en kan hij, indien de gegeven motivering niet volstaat, de omvang van het normale maatschappelijke risico zelf vaststellen door in een concreet geval zelf te bepalen welke drempel of korting redelijk is.

In dit geval is niet door middel van een taxatie inzichtelijk gemaakt in hoeverre appellant als gevolg van de invoering van de noodzakelijkheidseis schade, bestaande uit een vermindering van de waarde van het perceel, lijdt. Zo de invoering van die eis al in de lijn van de

verwachtingen lag, betekent dit niet per definitie dat de gevolgen hiervan volledig onder het normale maatschappelijke risico vallen. In dit verband komt ook betekenis toe aan de vraag of de schade ten gevolge van een normale maatschappelijke ontwikkeling onevenredig is. Dit zijn verschillende aspecten die bij de beoordeling van het normale maatschappelijke risico kunnen worden betrokken en elkaar niet uitsluiten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 25-05-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1439

Zaaknummer: 201503791/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.2 Wro

RECHTSPRAAK

Schiphol/nadeelcompensatie

Voorzienbaarheid, verkoop van aandelen niet hetzelfde als verkoop van de onroerende zaak.

Casus

Sugar City is eigenaar van gronden aan de Haarlemmerstraatweg 7 te Halfweg met daarop, onder meer, een silo. De gronden zijn tussen 1882 en 1978 in eigendom verkregen. In 2000 zijn de aandelen verkocht. Sugar City stelt ten gevolge van het op 20 februari 2003 in werking getreden Lib 2003 schade te hebben geleden. In het Lib 2003 is uit het oogpunt van veiligheid en geluidbelasting voorzien in een beperking van de bouw- en gebruiksmogelijkheden van de gronden in de omgeving van de luchthaven Schiphol, waaronder die van Sugar City, in verband met de uitbreiding van de luchthaven met een vijfde baan. In hoger beroep staat primair de vraag centraal of bij de beoordeling van de vergoedbaarheid van de gestelde schade voorzienbaarheid van de nieuwe aandeelhouders kan worden tegengeworpen aan Sugar City, bij wie het formeel juridisch eigendom van het onroerend goed is blijven rusten. Sinds 2 oktober 1978 is de besloten vennootschap Suikerfabriek Holland eigenaar van de percelen. De statutaire naam is op 22 december 2003 gewijzigd in Sugar City Investments B.V. De bedrijfsactiviteiten van de suikerfabriek zijn in de jaren negentig beëindigd. Op 20 maart 2000 is de suikerfabriek te koop aangeboden door de verkoop van de aandelen van B.V. Suikerfabriek Holland. In 2000 zijn alle 200 aandelen van de B.V. Suikerfabriek Holland overgedragen aan Cobraspen Beheer B.V. Het actief van Sugar City bestond uit het te koop aangeboden onroerend goed.

De aandelentransactie dient volgens de besliscommissie te worden opgevat als een commerciële verkoop van een onroerende zaak. Ten tijde van de aankoop was er op grond van de in 1996 vastgestelde Planologische kernbeslissing (PKB) al aanleiding om rekening te houden met negatieve planologische ontwikkelingen, zoals die later ook in het Lib 2003 liggen besloten. Deze voorzienbaarheid voor de aandeelhouder, die in dit geval volgens de besliscommissie te vereenzelvigen is met de rechtspersoon, kan worden tegengeworpen aan Sugar City.

Rechtsvraag

Kan de verkoop van aandelen op één lijn worden gesteld met de verkoop van de onroerende zaak zelf? Kan voorzienbaarheid worden tegengeworpen?

Uitspraak

Bij de vraag of schade voor een rechtspersoon voorzienbaar is, speelt in het algemeen geen rol wie of welke (rechts)persoon aandeelhouder is van de juridische entiteit die verzocht heeft om schadevergoeding. Of schade voor een redelijk denkend persoon voorzienbaar was, is immers gekoppeld aan de vraag of dit voor de rechtspersoon die om schade heeft verzocht het geval is. Van belang is voorts dat een rechtspersoon een eigen en zelfstandige identiteit heeft, waaraan slechts kan worden voorbijgegaan indien daartoe bijzondere grond bestaat. Bij misbruik van identiteitsverschil tussen de rechtspersoon en degene die zeggenschap over haar heeft, hoeft dat identiteitsverschil in rechte niet te worden gehonoreerd. Dergelijk misbruik is in deze zaak niet gesteld en ook niet gebleken. De besliscommissie stelt zich op het standpunt dat het hier gaat om een in de onroerendgoedwereld gebruikelijke overdracht van onroerend goed via aandelenoverdracht.

Anders dan de besliscommissie heeft betoogd, ligt het niet in de rede bij de beantwoording van de vraag of sprake is van risicoaanvaarding de verkoop van de aandelen in de rechtspersoon die de eigendom heeft van de onroerende zaak en deze exploiteert, op één lijn te stellen met de verkoop van de onroerende zaak zelf. Grondslag voor risicoaanvaarding is dat de koper die rekening heeft kunnen houden met de aan de orde zijnde ongunstige ontwikkeling en die deze dus heeft kunnen verdisconteren in de aankoopprijs van het onroerend goed, geen aanspraak op schadevergoeding behoort te kunnen maken, omdat dan schade wordt vergoed die hij niet lijdt of die hij redelijkerwijs had kunnen en behoren te vermijden. In dit geval is niet het onroerend goed overgedragen, maar zijn de aandelen overgedragen in de rechtspersoon, Sugar City, die daarvan eigenaar was. Sugar City kan niet gelijk gesteld worden met haar onroerend goed. De schade is geleden door Sugar City. Voor toepassing van risicoaanvaarding bestaat daarom geen grond.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 18-05-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:1349

Zaaknummer: 201508411/1/A2

RECHTSPRAAK

Wierden/planschade

Overwegingen normaal maatschappelijk risico.

Casus

In hoger beroep betoogt appellant dat de rechtbank ten onrechte heeft nagelaten over juridische aspecten, met name over de vraag wat de verhouding is tussen het normale maatschappelijke risico en het ontbreken van voorzienbaarheid, gemotiveerd uitspraak te doen. Voorts betoogt appellant dat er overall burgerwoningen zijn verschenen en dat de raad van de gemeente Wierden en provinciale staten het gebied van landschappelijke waarde hebben verklaard en nieuwvestiging of zelfs uitbreiding van bestaande bedrijven verboden hebben. Bovendien is een intensieve veehouderij iets anders dan een landbouwbedrijf. Nieuwvestiging in de richting van de woning van appellant is in strijd met het beleid en lag daarom ook niet in de lijn der verwachtingen. Nu voorzienbaarheid geen rol speelt omdat appellant de woning door vererving heeft verkregen, kan het niet zo zijn dat gebiedsspecifieke kenmerken en beleidswijzigingen, die aan de orde komen bij de voorzienbaarheid, nu via de toets van het normaal maatschappelijk risico alsnog aan appellant kunnen worden tegengeworpen. De conclusie dat de planologische maatregel in de lijn der verwachtingen lag doordat de planologische maatregel voorzienbaar was sinds het ter uitwerking van het Reconstructieplan Salland Twente op 7 februari 2007 vastgestelde 'Uitwerkingsplan Enter' is in strijd met het onderscheid tussen voorzienbaarheid en de vraag of een ontwikkeling beschouwd dient te worden als een normaal maatschappelijk risico.

Rechtsvraag

Is het normaal maatschappelijk risico voldoende gemotiveerd?

Uitspraak

Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling is planschade voorzienbaar, indien ten tijde van de aankoop van een onroerende zaak voor een redelijk denkend en handelend koper aanleiding bestond om rekening te houden met de kans dat de planologische situatie ter plaatse in ongunstige zin zou veranderen. Het college heeft deze vraag terecht niet in de besluitvorming

betrokken, omdat appellant de woning niet door aankoop maar door vererving heeft verworven.

Zoals de Afdeling voorts eerder heeft overwogen komt aan artikel 6.2, eerste lid, van de Wro, zelfstandige betekenis toe. De vraag of schade als gevolg van een planologische ontwikkeling als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, van de Wro tot het normale maatschappelijke risico behoort, moet worden beantwoord met inachtneming van alle van belang zijnde omstandigheden van het geval. Van belang is onder meer of de planologische ontwikkeling als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden beschouwd waarmee de benadeelde rekening had kunnen houden in die zin dat de ontwikkeling in de lijn der verwachtingen lag, ook al bestond geen concreet zicht op de omvang waarin, de plaats waar en het moment waarop de ontwikkeling zich zou voordoen. In dit verband komt betekenis toe aan de mate waarin de ontwikkeling naar haar aard en omvang binnen de ruimtelijke structuur van de omgeving en het in een reeks van jaren gevoerde planologische beleid past. Omstandigheden die verder van belang kunnen zijn, zijn de afstand van de locatie waar de ontwikkeling heeft plaatsgevonden tot de onroerende zaak van de aanvrager en de aard en de omvang van het door de ontwikkeling veroorzaakte nadeel.

De StAB heeft in haar advies terecht gesteld dat agrarische bedrijven in het buitengebied thuis horen. Dit betekent echter niet dat voor nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf in het buitengebied als uitgangspunt geldt dat dit als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden beschouwd. Of de planologische ontwikkeling in het gebied waar de ontwikkeling zich heeft voorgedaan in de lijn der verwachtingen lag, dient te worden beoordeeld aan de hand van de omstandigheden van het geval.

Samengevat komen de ontwikkelingen naar het oordeel van de Afdeling erop neer dat het vanaf 2004 in de lijn der verwachtingen lag dat de omgeving van de Goorseweg, waaronder het plangebied, in een herinrichting ter uitvoering van het reconstructieplan betrokken kon worden. Vanaf 2007 blijkt uit het uitwerkingsplan dat in of in de omgeving van het plangebied een nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf in het kader van bedrijfsverplaatsing beoogd wordt. De omgeving leent zich ook voor een nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf juist omdat een groot aantal gronden in de directe omgeving van het plangebied beschikbaar is gekomen als gevolg van gevallen van bedrijfsbeëindiging in het gebied, waarbij de bedrijfswoningen voor burgerwoondoeleinden in gebruik werden genomen. Die gronden werden aangekocht door het BBL om te kunnen worden benut in het kader van de herinrichting. Voorts past de nieuwe bedrijfslocatie in de bebouwingsstructuur van de Goorseweg. Gelet op deze omstandigheden heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de conclusie van de StAB kan worden gevolgd dat het realiseren van een agrarisch bedrijf ter plaatse van de [locatie C] een normale maatschappelijke ontwikkeling is die in de lijn der

verwachtingen lag.

Dat de planologische ontwikkeling in dit geval gedurende een ruime periode in de lijn der verwachtingen lag, betekent op zichzelf echter nog niet dat de gevolgen van de ontwikkeling geheel onder het normale maatschappelijke risico vallen. In dit verband komt tevens betekenis toe aan het antwoord op de vraag of de schade onevenredig is in verhouding tot de waarde van de onroerende zaak. Dit zijn verschillende aspecten die bij de beoordeling van het normale maatschappelijke risico worden betrokken en elkaar niet uitsluiten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 13-04-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:986

Zaaknummer: 201504570/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro